

Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών
Σχολή ΝΟΠΕ, Τμήμα Νομικής
Μεταπτυχιακό Δίπλωμα Δημοσίου Δικαίου
Μάθημα «Συνταγματικό Δίκαιο»
Διδάσκων: Α. Δημητρόπουλος, Καθηγητής
Επιμέλεια εργασίας: Χριστίνα Α. Καραγιαννίδου

Θέμα: «Το Σύνταγμα της Σουηδίας».

Βιβλιογραφία:

Όλες οι πληροφορίες για το Σουηδικό Σύνταγμα αντλήθηκαν από τον επίσημο
διαδυσκτιακό χώρο του Σουηδικού Κοινοβουλίου:
www.riksdag.se

1. Εισαγωγικά

Για να μπορέσει ένα Κράτος να λειτουργήσει αποτελεσματικά, πρέπει οι πολίτες του να συμφωνούν ως προς τους βασικούς κανόνες που θα διέπουν τη λειτουργία του. Οι αποφάσεις που λαμβάνονται στα πλαίσια της Κρατικής λειτουργίας είναι νόμιμες, εφόσον τηρούνται οι κανόνες αυτοί. Ο Συνταγματισμός αποτελεί την αναγκαία προϋπόθεση της αρχής της νομιμότητας και της διάρκειας της μορφής της διακυβέρνησης.

Ο Συνταγματισμός εφαρμόζεται στη Σουηδία καθ'όλη τη διάρκεια της ύπαρξής της. Από την εποχή του «*Νόμου των υψίπεδων*»¹ στα τέλη του 13^{ου} αιώνα, η βασική αρχή είναι ότι «το Κράτος θα χτιστεί με Νόμο»².

Στη Σουηδία, ο όρος Σύνταγμα, ο οποίος σε κάθε Κράτος³ εκφράζει το θεμελιώδες νομοθετικό κείμενο, το οποίο καταγράφει και κατοχυρώνει τις βασικές αρχές βάσει των οποίων οργανώνεται και ασκείται η πολιτική εξουσία, εκφράζεται με τον όρο «Θεμελιώδης Νόμος».

Η βασική και πιο σημαντική ιδιομορφία του Σουηδικής Συνταγματικής πραγματικότητας είναι ότι ισχύουν και εφαρμόζονται τέσσερις (4) τέτοιοι «Θεμελιώδεις Νόμοι»: (α) *Η πράξις Διακυβέρνησης*⁴, (β) *η Πράξις Διαδοχής*⁵, (γ) *ο Νόμος για την Ελευθερία του Τύπου*⁶ και (δ) *ο Θεμελιώδης Νόμος για την Ελευθερία Έκφρασης*⁷.

Οι βασικές διατάξεις βρίσκονται στην *Πράξη Διακυβέρνησης*, η οποία αντιστοιχεί περισσότερο στο Σύνταγμα που διαθέτουν τα άλλα Κράτη.

Η *Πράξις Διακυβέρνησης*, περιέχει ένα εισαγωγικό άρθρο, το οποίο ορίζει ότι η Κρατική εξουσία στη Σουηδία προέρχεται από το λαό και ότι η Σουηδική Δημοκρατία θεμελιώνεται επί της ελεύθερης διαμόρφωσης γνώμης και επί της καθολικότητας και ισότητας της ψήφου.

Επίσης, στο άρθρο 2 του Κεφαλαίου Α' της *Πράξεως Διακυβέρνησης* δηλώνεται ότι, θεμελιώδεις στόχοι της Κρατικής δραστηριότητας είναι η

¹ Uppland Law.

² «Land shall with Law be built»

³ με ορισμένες εξαιρέσεις, όπως για παράδειγμα την Αγγλία, όπου οι κανόνες αυτοί δε βρίσκονται συγκεντρωμένοι σε ένα ενιαίο κείμενο, αλλά, κυρίως, απορρέουν από το άγραφο δίκαιο, δηλαδή, από την πρακτική.

⁴ The Instrument of Government (IG)

⁵ The Act of Succession (AS)

⁶ The Freedom of Press Act (FPA)

⁷ The Fundamental Law on Freedom of Expression (FLFE).

προσωπική, οικονομική και πολιτιστική ευημερία του ιδιώτη. Ωστόσο, η διάταξη αυτή δε θεμελιώνει αχώριστο δικαίωμα του πολίτη κατά του Κράτους. Το Κεφάλαιο Β' της *Πράξεως Διακυβέρνησης*, κατοχυρώνει τα ατομικά δικαιώματα, δηλαδή τα φυσικά δικαιώματα και τις ελευθερίες του ανθρώπου, στις οποίες το Κράτος δεν δύναται να παρέμβει.

2. Μια ματιά στην Ιστορία

Ο Rimbart, Αρχιεπίσκοπος του Αμβούργου και της Βρέμης, στα τέλη του 9^{ου} αιώνα, αναφέρει ότι ο Βασιλιάς των Svear είπε στον Ansgar, απόστολο του Βορρά ότι: «συνηθίζεται σε εμάς να εξαρτώνται οι αποφάσεις μας για τα Κρατικά θέματα περισσότερο από την ανώνυμη βούληση των ανθρώπων, παρά από τη θέληση του Βασιλιά».

Είναι, βεβαίως, πάντοτε αμφίβολο κατά πόσο παρόμοιοι ισχυρισμοί είναι αυθεντικοί. Ωστόσο, η συγκεκριμένη υποδηλώνει ότι η ιδέα του Κράτους, ως μιας κοινωνίας, η οποία θεμελιώνεται επί της διακρίσεως των εξουσιών – ενός Συνταγματικού Κράτους – είναι πάρα πολύ παλιά.

Στη Σουηδική ιστορία, το αίτημα για διάκριση των εξουσιών ή για Συνταγματισμό, συμπορεύεται με το αίτημα για γραπτό Σύνταγμα.

Η Σουηδία απέκτησε γραπτό Σύνταγμα, το οποίο ίσχυε σε όλη τη χώρα, από τα μέσα του 14^{ου} αιώνα μ.Χ., το οποίο ονομάστηκε *Νόμος της Χώρας*⁸, γνωστό και ως ο *Νόμος της Χώρας του Magnus Eriksson*, του τότε Βασιλιά. Ο *Νόμος της Χώρας* περιλάμβανε και ένα *Βασιλικό θέσπισμα*, στο οποίο προβλεπόταν ο τρόπος εκλογής του Βασιλιά, τα καθήκοντά του, το δικαίωμά του, υπό ορισμένες προϋποθέσεις, να αυξάνει τους φόρους, με τη συναίνεση του λαού, την εκλογή Συμβούλων και τις αρμοδιότητες του Συμβουλίου της Επικρατείας (Council of State). Αυτό το *Βασιλικό Θέσπισμα*, αντιστοιχεί στη σημερινή *Πράξη Διακυβέρνησης*.

Το κείμενο αυτό αναθεωρήθηκε το 1442 και περιέλαβε ορισμένες αλλαγές, οι οποίες ήταν συνεπείς προς το αρχικό κείμενο.

Το *Βασιλικό Θέσπισμα* τροποποιήθηκε πολλές φορές κατά την μοντέρνα εποχή, ως αποτέλεσμα διαφορετικών αποφάσεων διαφορετικών Βασιλέων, μεταξύ των οποίων και αλλαγές σχετικά με τη διαδοχή στο θρόνο (το πρώτο

⁸ Landslag ή Land Law

τέτοιο σύμφωνο υπογράφηκε το 1544), τις Βασιλικές Διαθήκες (το πρώτο τέτοιο σύμφωνο το 1560) και Χάρτες Βασιλικής Διαδοχής (ο πρώτος το 1594). Μέχρι και το 1809, ωστόσο, συνεχίστηκε η διαμάχη μεταξύ των υπέρμαχων της απολυταρχίας και των αντιπάλων τους, εκείνων που υποστήριζαν ότι έπρεπε να διατηρηθεί η επιμονή του *Νόμου της Χώρας* στη διάκριση των εξουσιών. Ο Χάρτης Διαδοχής του Gustaf II Adolf το 1611, περιγράφει τη συνθηκολόγηση του θρόνου, όμως, η διακυβέρνηση του Βασιλιά αυτού χαρακτηρίζεται σε μεγάλο βαθμό από το γεγονός της λήψης των αποφάσεων μόνο από τον Βασιλιά.

Μετά το θάνατο του Βασιλιά Gustaf II Adolf το 1632, ορίστηκαν Αντιβασιλείς, οι οποίοι ενεργούσαν αντί της Βασίλισσας Χριστίνας. Για την καθοδήγηση αυτών των Αντιβασιλέων, καταρτίστηκε η πρώτη *Πράξη Διακυβέρνησης* στη Σουηδία, το 1634 από τον Axel Oxenstierna, μια από τις σημαντικότερες πολιτικές προσωπικότητες της Σουηδίας όλων των εποχών. Αυτή η πρώτη *Πράξη Διακυβέρνησης*, η οποία δεν αντικατέστησε το *Βασιλικό Θέσπισμα*, θεωρείται περισσότερο διοικητικός νόμος. Οι περισσότερες διοικητικές πρακτικές στη Σουηδία έχουν τις ρίζες τους στην *Πράξη Διακυβέρνησης* του 1634.

Το 1660 αποφασίσθηκε ότι η διακυβέρνηση θα διέπεται από την *Πράξη Διακυβέρνησης* του 1634, με μια σημαντική καινοτομία: εισήχθη η ιδέα το Σουηδικό Κοινοβούλιο (οι τάξεις του Βασιλείου) να συνεδριάζει κάθε τρία χρόνια. Με τον τρόπο αυτό το **Riksdag** (το Σουηδικό Κοινοβούλιο) έγινε ένα τακτικό όργανο του Κράτους και όχι, πλέον, ένα Σώμα, το οποίο συνεδρίαζε μόνο όταν ο Βασιλιάς έκρινε ότι υπήρχε ανάγκη.

Η ιδέα να έχει η *Πράξις Διακυβέρνησης* διαφορετικό και σημαντικότερο χαρακτήρα από έναν απλό νόμο της Αντιβασιλείας, είχε πολλούς υποστηρικτές, ήταν, όμως, αντίθετη με τις βλέψεις του Βασιλιά Carl XI, ο οποίος ως πρώτο μέτρο στην απολυταρχική βασιλεία του ζήτησε από το Κοινοβούλιο το 1680 να διακηρύξει ότι ο Βασιλιάς δε δεσμευόταν από καμία *Πράξη Διακυβέρνησης* και ότι μπορούσε να την τροποποιήσει αυθαίρετα.

Ο θάνατος του Carl XI, το 1718, σήμανε, το τέλος της μεγάλης Σουηδικής κυριαρχίας, αλλά και το τέλος της απολυταρχίας. Διαμορφώθηκε μια νέα μορφή διακυβέρνησης, η οποία έμεινε γνωστή ως Κυβέρνηση της Εποχής της Ελευθερίας (the Age of Liberty Government), η οποία συνέλαβε τη φαντασία

των μεγάλων φιλοσόφων της εποχής, όπως του Βολταίρου και του Ρουσσώ. Βασιζόταν σε μια νέα, σαφέστερη, *Πράξη Διακυβέρνησης* (1719), που αντικαταστάθηκε από μια νεότερη το 1720, όταν παραιτήθηκε η Βασίλισσα Ulrica Eleonora, και ήταν Κοινοβουλευτική. Μετείχαν δύο κόμματα, με τα ονόματα Hats και Caps. Ο Βασιλιάς ορκίστηκε ότι θα συμφωνεί, υπό οποιεσδήποτε συνθήκες, με τις αποφάσεις του Κοινοβουλίου, διότι αυτό είναι «ο κάτοχος της εξουσίας». Είχε, σύμφωνα με την *Πράξη Διακυβέρνησης*, το δικαίωμα να κυβερνά τη χώρα «με και όχι χωρίς, πολλώ μάλλον όχι ενάντια, στις οδηγίες-συμβουλές του Συμβουλίου». Ο Βασιλιάς είχε δύο ψήφους στο Συμβούλιο και εάν μειοψηφούσε όφειλε να προσχωρήσει σε μια από τις πλειοψηφούσες γνώμες «διότι αυτή θα είναι η ασφαλέστερη και η καλύτερη». Οι υποψήφιοι Σύμβουλοι επιλέγονταν από Επιτροπή του Κοινοβουλίου και ο Βασιλιάς επέλεγε μεταξύ τριών προσώπων (αργότερα του αφαιρέθηκε αυτή η δυνατότητα). Το Κοινοβούλιο μπορούσε να απαλλάξει μέλος του Συμβουλίου από τα καθήκοντά του, δυνατότητα η οποία χρησιμοποιήθηκε πολύ κάθε φορά που άλλαζε η κοινοβουλευτική πλειοψηφία, μετά από τις εκλογές.

Ο πρώτος νόμος του Σουηδικού Riksdag ψηφίσθηκε το 1617, οριοθετώντας την Πολιτειακή θέση της Βουλής και του Βασιλιά. Ένας μεταγενέστερος νόμος του 1723 ρύθμιζε με ακρίβεια τους τύπους και τις διαδικασίες. Οι παραδόσεις στη λειτουργία του σημερινού Κοινοβουλίου, ιδιαίτερα σχετικά με τον τρόπο εργασίας των Επιτροπών, έχουν τις ρίζες τους στην Εποχή της Ελευθερίας.

Η Εποχή αυτή ήταν πλούσια σε Συνταγματικές καινοτομίες και σε άλλους τομείς. Συγκεκριμένα:

Το 1766 εισήχθη ο πρώτος νόμος για την ελευθερία του τύπου, ο οποίος κατήργησε την λογοκρισία (εκτός των θεολογικών κειμένων) και κατοχύρωσε το δικαίωμα πρόσβασης στα δημόσια έγγραφα.

Την ίδια χρονιά δημιουργήθηκε και ο Κοινοβουλευτικός Ombudsman και η Riksdag αποφάσισε ότι ο διορισμός του Υπουργού Δικαιοσύνης θα γίνεται από την ίδια και όχι από το Βασιλιά.

Ταυτόχρονα, για πρώτη φορά, έγινε σαφής διαχωρισμός μεταξύ Θεμελιώδους Νόμου και κοινού νόμου. Η αναθεώρηση του Θεμελιώδους Νόμου απαιτούσε την ψήφο 2 Βουλών (πρέπει να σημειωθεί εδώ ότι πριν το 1867 κάθε σύνοδος του Κοινοβουλίου γινόταν μετά από εκλογές). Ο *Νόμος για την Ελευθερία του*

Τύπου, η Πράξη Διακυβέρνησης και ο Νόμος για το Κοινοβούλιο αναναγνωρίστηκαν ως θεμελιώδεις νόμοι της Σουηδίας.

Η άνοδος του Gustaf III στο θρόνο σήμανε ακόμη μια επιστροφή στο παρελθόν. Η Βασιλεία αυτή, ξεκίνησε με ένα πραξικόπημα το 1722, μόλις είχε ψηφισθεί μια νέα *Πράξη Διακυβέρνησης*, η οποία βασιζόταν στη διάκριση των εξουσιών μεταξύ του Βασιλιά και της Βουλής (συγκεκριμένα προβλεπόταν ότι η νομοθετική εξουσία θα ασκείται και από τους δύο, ενώ ο Βασιλιάς είχε το δικαίωμα να επιβάλει νέους νόμους μόνο εφόσον η χώρα βρισκόταν υπό πολιορκία). Με το δεύτερο πραξικόπημά του το 1789, ο Βασιλιάς αυτός υιοθέτησε ένα νόμο *Ενότητας και Ασφάλειας*, με τον οποίο ουσιαστικά μετέτρεψε τη Βασιλεία του σε απολυταρχία, καθώς ο νόμος αυτός αναγνώριζε το δικαίωμά του να διαχειρίζεται τις υποθέσεις του Κράτους κατά την κρίση του. Άμεση συνέπεια αυτού ήταν η διάλυση του Συμβουλίου της Επικρατείας και η δημιουργία ενός νέου Ανώτατου Διοικητικού Δικαστηρίου, στο οποίο ο Βασιλιάς είχε δύο ψήφους.

Ο διάδοχός του Gustaf Adolf IV έλαβε μέρος στους Ναπολεόντιους πολέμους, με συνέπεια την απώλεια της Φινλανδίας και ένα νέο πραξικόπημα το 1809, με το οποίο καθαιρέθηκε ο Βασιλιάς, σήμανε το τέλος της Γουσταύιας απολυταρχίας.

Η *Πράξη Διακυβέρνησης* του 1722 και ο νόμος *Ενότητας και Ασφάλειας* αντικαταστάθηκαν από μια νέα *Πράξη Διακυβέρνησης*, η οποία προέβλεπε τη διάκριση των εξουσιών και ότι η νομοθετική εξουσία ασκείται από το Βασιλιά και το Κοινοβούλιο, σε ό,τι αφορά το Θεμελιώδη Νόμο και το αστικό και ποινικό δίκαιο (κοινή αρμοδιότητα), ενώ τα οικονομικά και διοικητικά μέτρα παρέμειναν προνόμιο του Βασιλιά. Η επιβολή φόρων επέστρεψε στην αρμοδιότητα του Κοινοβουλίου. Ο Βασιλιάς διατήρησε τις δύο ψήφους του στο Ανώτατο Δικαστήριο μέχρι το 1909, αλλά στην πράξη δεν μετείχε ποτέ στη λειτουργία του Δικαστηρίου.

Τρεις νέοι Θεμελιώδεις Νόμοι υιοθετήθηκαν, το 1809 η *Πράξις Διαδοχής*, το 1810 ο *Νόμος για το Κοινοβούλιο* και το 1810 ο *Νόμος για την Ελευθερία του Τύπου*.

Το 1810 υιοθετήθηκε η *Πράξη Διαδοχής* που ισχύει μέχρι και σήμερα, όταν ο Marshal of France Jean Baptiste Bernadotte έγινε ο νέος διάδοχος του θρόνου.

Αντίθετα, η *Πράξις Διακυβέρνησης* του 1810 παρέμεινε σε ισχύ μέχρι το 1975, οπότε και αντικαταστάθηκε από τη σημερινή, ενώ σήμερα ισχύει ο *Νόμος για την Ελευθερία του Τύπου* που ψηφίσθηκε το 1949.

Οι σημαντικότερες αλλαγές της Πράξης Διακυβέρνησης σε αυτά τα 165 χρόνια ύπαρξής της ήταν οι ακόλουθες:

Το 1840 η Κυβέρνηση χωρίστηκε σε Υπουργεία, το 1866 το παλιό Κοινοβούλιο των τεσσάρων τάξεων του Βασιλείου αντικαταστάθηκε από δύο Βουλές, ενώ από το 1867 η Βουλή συνεδριάζει κάθε χρόνο. Την περίοδο μεταξύ 1909 –1921 έλαβαν χώρα αλλαγές σχετικά με το δικαίωμα ψήφου: αναγνωρίστηκε καθολική και ισότιμη ψήφος για άντρες και γυναίκες και υιοθετήθηκε ένα αναλογικό σύστημα. Το 1969 οι 2 Βουλές αντικαταστάθηκαν από ένα Σώμα και υιοθετήθηκε η αυξημένη αναλογική, με ποσοστό 4% ως κατώτατο όριο, ώστε να μετάσχει κάποιο κόμμα στη Βουλή. Την ίδια χρονιά η αρχή της Κοινοβουλευτικής Διακυβέρνησης περιελήφθη σε γραπτό κείμενο νόμου.

Παράλληλα, όμως, με την *Πράξη Διακυβέρνησης* εξελίχθηκε σταδιακά μια διαφορετική μορφή διακυβέρνησης. Ο Βασιλιάς αναγκάστηκε όλο και περισσότερο κατά την επιλογή των Υπουργών να λαμβάνει υπόψιν του την εμπιστοσύνη που απολάμβαναν αυτοί από τη Βουλή, ενώ η τελευταία ασκούσε πίεση μέσω της εξουσίας της για την ψήφιση του προϋπολογισμού. Με τον τρόπο αυτό, το δικαίωμα του Βασιλιά να κυβερνά σταδιακά, εξαφανίστηκε. Χωρίς να αλλάξει ούτε μια λέξη της *Πράξεως Διακυβέρνησης*, η Σουηδία έγινε μια Κοινοβουλευτική Πολιτεία, με μια Κυβέρνηση, της οποίας η ισχύς εξαρτάτο από τον αριθμό των ψήφων εμπιστοσύνης που θα της αναγνώριζε η Βουλή. Το αποφασιστικό βήμα για το Κοινοβουλευτικό σύστημα έγινε όταν το 1917 σχηματίστηκε Κυβέρνηση συνεργασίας μεταξύ των Φιλελευθέων και των Σοσιαλδημοκρατών, δηλαδή, πενήντα σχεδόν χρόνια πριν κατοχυρωθεί σε κείμενο Θεμελιώδους Νόμου.

3. Η Συνταγματική ανασυγκρότηση

Κατά τη διάρκεια του μεσοπολέμου, παράλληλα με το γραπτό Σύνταγμα ένα «ζωντανό» Σύνταγμα είχε αναπτυχθεί, το οποίο συμπλήρωνε την γραπτή εκδοχή. Η κοντινότερη σύγκριση είναι εκείνη με το Σύνταγμα της Αγγλίας.

Το Σύνταγμα του 1809 ήταν την περίοδο εκείνη το παλαιότερο στην Ευρώπη και δεύτερο χρονικά μόνο από το Σύνταγμα των Η.Π.Α. Η κυριαρχία των Σοσιαλδημοκρατών στην πολιτική ζωή, ωστόσο, δημιούργησε μια κατάσταση, η οποία προκαλούσε στα αντίπαλα κόμματα την επιθυμία για αλλαγή του Συντάγματος, με την ελπίδα ότι έτσι θα μπορούσε να δημιουργηθεί ένα άνοιγμα για την κατάληψη της εξουσίας. Το δημοψήφισμα ήταν το πρώτο που τράβηξε την προσοχή τους. Είχε φτάσει το πλήρωμα του χρόνου για τη δημιουργία μια ερευνητικής Επιτροπής, η οποία διορίστηκε από την Κυβέρνηση και συγκροτείτο από εκπροσώπους όλων των πολιτικών κομμάτων.

Η πρώτη Επιτροπή, η Επιτροπή του Συντάγματος (Forfattningsutredning) συγκροτήθηκε το 1954 και εξέδωσε το πόρισμά της το 1963, με το οποίο πρότεινε, μεν, την κατάρτιση μιας εξ ολοκλήρου νέας *Πράξεως Διακυβέρνησης* και ενός νέου *Νόμου για το Κοινοβούλιο*, δεν μπόρεσε, όμως, να διατυπώσει πρόταση ως προς το κεντρικό πολιτικό ζήτημα, τις δύο Βουλές και το εκλογικό σύστημα, με αποτέλεσμα το πόρισμα αυτό να μην μπορεί να αποτελέσει τη βάση για αναθεώρηση του Συντάγματος.

Δημιουργήθηκε, στη συνέχεια, μια δεύτερη Επιτροπή, η Επιτροπή για τους Θεμελιώδεις Νόμους (Grundlagberedningen) το 1966, με κύριο στόχο την επίλυση του προβλήματος του εκλογικού συστήματος και των δύο Σωμάτων. Οι εργασίες της αρχικά φαινόταν αδιέξοδη, όμως, μετά τις σημαντικές απώλειες που υπέστη το κόμμα των Σοσιαλδημοκρατικών στις εκλογές για την ανάδειξη των αρχόντων της τοπικής αυτοδιοίκησης το 1966, με αποτέλεσμα την απώλεια της πλειοψηφίας στην πρώτη Βουλή, αντιμετώπισαν περισσότερο ευνοϊκά το ενδεχόμενο μιας μόνο Βουλής, με την προϋπόθεση της εισαγωγής ενός αναλογικού συστήματος και του καθορισμού του ποσοστού 4% ως κατώτατου ποσοστού για την εισαγωγή ενός κόμματος στη Βουλή. Η θητεία της Βουλής καθορίστηκε στα 3 έτη και οι εθνικές εκλογές θα πραγματοποιούνταν την ίδια ημέρα με τις τοπικές εκλογές.

Τα τέσσερα μεγάλα κόμματα συμφώνησαν σε μια αναθεώρηση του Συντάγματος σύμφωνα με τις ανωτέρω κατευθύνσεις, η οποία και εγκρίθηκε από τη Βουλή το 1968 και 1969.

Οι εκλογές για την ανάδειξη της μοναδικής Βουλής έγιναν το 1970 και η νέα Βουλή συνεδρίασε τον Ιανουάριο 1971.

Η Επιτροπή, ωστόσο, σε δεύτερο επίπεδο εργάστηκε με στόχο την ολοκληρωτική αναθεώρηση του Συντάγματος. Συγκεκριμένα, κατά τη συνεδρίασή της το 1971 στο Torekon, συμφώνησε ως προς τα εξής: διατηρείται η μοναρχία, ο Αρχηγός του Κράτους έχει μόνο ρυθμιστικές εξουσίες, η πρόταση για το διορισμό νέου Πρωθυπουργού θα γίνεται από τον Πρόεδρο της Βουλής και θα υποβάλλεται στη Βουλή προς ψήφιση, οπότε και η πρόταση απορρίπτεται εάν περισσότεροι από τους μισούς βουλευτές την καταψηφίσουν (ο συμβιβασμός του Torekon).

Την 1-1-1975 τέθηκαν σε ισχύ η νέα *Πράξις Διακυβέρνησης* και ο νέος *Νόμος για το Κοινοβούλιο*.

Συγκροτήθηκε, όμως, και τρίτη Επιτροπή, η Επιτροπή για τα Δικαιώματα και τις Ελευθερίες (Fri och rattighetsutredningen) το 1973, η οποία παρουσίασε το πόρισμά της δύο χρόνια αργότερα, με το οποίο πρότεινε την ολοκληρωτική αλλαγή του Κεφαλαίου Β΄ της *Πράξης Διακυβέρνησης* στο οποίο κατοχυρώνονται τα ατομικά δικαιώματα. Ορισμένες από τις προτάσεις της εφαρμόστηκαν, παρόλα αυτά, όμως, συγκροτήθηκε και τέταρτη Επιτροπή για την Προστασία των Ατομικών Δικαιωμάτων (Rattghetsskyddsutredningen), η οποία πρότεινε να κατοχυρωθεί το δικαίωμα δικαστικής προστασίας στο Σύνταγμα, καθώς επίσης και το δημοψήφισμα για πρόταση Συνταγματικής Αναθεώρησης. Οι προτάσεις της Επιτροπής αυτής υιοθετήθηκαν όλες το 1979. Τέλος, και πάλι για θέματα ατομικών δικαιωμάτων, συγκροτήθηκε μια πέμπτη Επιτροπή έρευνας επί των ατομικών δικαιωμάτων και ελευθεριών (Fri-och rattighetskommiten) το 1992, η οποία πρότεινε τη Συνταγματική κατοχύρωση του δικαιώματος αποζημίωσης της ζημίας που προκλήθηκε σε πολίτη από το Κράτος ή τοπική αρχή από την στέρηση της ελεύθερης απόλαυσης της ιδιοκτησίας του, την προστασία της ελευθερίας του εμπορίου και της άσκησης επαγγέλματος και του δικαιώματος δωρεάν βασικής δημόσιας εκπαίδευσης, αλλά και την ενσωμάτωση στο Σουηδικό δίκαιο της ΕΣΔΑ. Οι προτάσεις αυτές υιοθετήθηκαν το 1994 και παρέμειναν σε ισχύ μέχρι το 2002, οπότε και προστέθηκε η υποχρέωση των Δημοσίων Ιδρυμάτων να μην προβαίνουν σε δυσμενείς διακρίσεις ορισμένων ευαίσθητων κοινωνικών ομάδων και να προστατεύουν το περιβάλλον.

Η είσοδος της Σουηδίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση επέφερε και αυτή αλλαγή στο Σύνταγμα: προστέθηκαν στην *Πράξη Διακυβέρνησης* διατάξεις σχετικά με

τη διενέργεια εκλογών για την εκλογή των μελών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και την παραχώρηση αποφασιστικών εξουσιών στα όργανα της Ε.Ε. (συγκεκριμένα αποφασίσθηκε ότι στο μέλλον θα μπορεί η Βουλή να μεταβιβάζει περαιτέρω αποφασιστικές εξουσίες στα όργανα της Ε.Ε). Ταυτόχρονα εισήχθη ο κανόνας, σύμφωνα με τον οποίο μόνο αποφασιστικές εξουσίες, οι οποίες δεν αφορούν τις βασικές αρχές της μορφής της Κυβερνήσεως, μπορούν να μεταβιβασθούν.

Ο διαχωρισμός του Κράτους και της Εκκλησίας ήταν μια ιστορική απόφαση: το Σύνταγμα τροποποιήθηκε σχετικά το 1998 και οι διατάξεις τέθηκαν σε ισχύ από 1-1-2000.

Το οικονομικό έτος, σύμφωνα με το ισχύον Σ/μα συμπίπτει με το ημερολογιακό, όπως και στην Ε.Ε. και το σχέδιο προϋπολογισμού πρέπει να υποβληθεί για κύρωση το Φθινόπωρο.

Το σύστημα των ερωτήσεων στο Κοινοβούλιο υπέστη θεμελιώδεις αλλαγές το 1996: καθιερώθηκε εβδομαδιαίος Χρόνος Ερωτήσεων για προφορικές ερωτήσεις προς Υπουργούς από μέλη της Βουλής σχετικά με ζητήματα Ευρωπαϊκής Ενώσεως και άμεσες προφορικές απαντήσεις. Γραπτές ερωτήσεις προς Υπουργούς μπορούν να υποβληθούν οποτεδήποτε και οι Υπουργοί οφείλουν να απαντήσουν γραπτώς.

Σημαντική είναι και η τροποποίηση της *Πράξης Διαδοχής* το 1979, ώστε να μπορούν και τα θηλυκά μέλη της Βασιλικής οικογενείας να ανέρθουν στο θρόνο. Δικαίωμα στο θρόνο αναγνωρίζεται, πλέον, εξίσου στους άρρενες και θήλυς απογόνους του Βασιλιά Carl XVI Gustaf.

3. Οι βασικές αρχές της Πράξεως Διακυβέρνησης

3.1 Κεφάλαιο Α΄ (βασικές αρχές μορφής της Κυβερνήσεως)

Το Κεφάλαιο Α΄ της Πράξεως Διακυβέρνησεως έχει τον τίτλο «βασικές αρχές της μορφής της Κυβέρνησης».

Αυτές οι βασικές αρχές συνοψίζονται ως εξής:

(α) Η Σουηδική Δημοκρατία θεμελιώνεται στην καθολικότητα και ισότητα της ψήφου και στην ελεύθερη διαμόρφωση γνώμης, με άλλα λόγια στην πολιτική δημοκρατία, δηλαδή στη δημοκρατία ως τρόπο λήψης αποφάσεων. Ο περιορισμός των ατομικών δικαιωμάτων επιτρέπεται μόνο αν γίνονται για σκοπό αποδεκτό σε μια Δημοκρατική κοινωνία

(β) οι πολίτες δεν συμμετέχουν άμεσα στις διαδικασίες λήψης αποφάσεων, αλλά έμμεσα, μέσω των εκλεγμένων αντιπροσώπων τους. Τα πολιτικά κόμματα είναι ουσιώδες τμήμα της Δημοκρατίας. Τα πολιτικά κόμματα είναι ελεύθερες ενώσεις πολιτών. Η ρύθμιση των δραστηριοτήτων των πολιτικών κομμάτων δια νόμου απαγορεύεται, διότι θα συνιστούσε παραβίαση της ελευθερίας έκφρασης.

Το δημοψήφισμα αποτελεί εξαίρεση στην αντιπροσωπευτική μορφή διακυβέρνησης. Από το 1922 προβλέπεται το συμβουλευτικό δημοψήφισμα, ενώ από το 1980 προβλέπεται η υποβολή συνταγματικών μέτρων σε αποφασιστικό δημοψήφισμα, αν και το τελευταίο δεν έχει εφαρμοσθεί μέχρι σήμερα. Το συμβουλευτικό δημοψήφισμα δεν είναι δεσμευτικό για την Κυβέρνηση, αν και θα μπορούσε να υποστηριχθεί ότι στην πραγματικότητα ισχύει το αντίθετο. Μέχρι στιγμής έχουν πραγματοποιηθεί 6 συμβουλευτικά δημοψηφίσματα. Το τελευταίο έλαβε χώρα το 2003, σχετικά με την εισαγωγή του euro ως Εθνικού νομίσματος της Σουηδίας. Για το συγκεκριμένο δημοψήφισμα τα πολιτικά κόμματα είχαν δεσμευτεί από πριν ότι θα δεχόταν το αποτέλεσμα και έτσι, η Σουηδία δεν συμμετείχε, τελικά, στη νομισματική ένωση της Ευρώπης και το euro δεν υιοθετήθηκε ως εθνικό νόμισμά της.

(γ) εγκαταλείπεται η ιδέα της διάκρισης των εξουσιών, ως εγγύηση ισορροπίας.

Κοινοβουλευτική Δημοκρατία, σύμφωνα με την ισχύουσα Πράξη Κυβέρνησης σημαίνει, ότι ο Αρχηγός του Κράτους δεν έχει πολιτικές εξουσίες και ότι η Κυβέρνηση πρέπει να έχει την ψήφο εμπιστοσύνης της Βουλής, ή

τουλάχιστον την ανοχή της. Πρέπει πάντοτε να μπορεί η κοινοβουλευτική πλειοψηφία να εξαναγκάσει μια Κυβέρνηση σε παραίτηση, η Κυβέρνηση, όμως, έχει τη δυνατότητα να διενεργήσει έκτακτες εκλογές. Η αληθινή δύναμη της Κυβέρνησης εξαρτάται από την υποστήριξη που έχει στο Κοινοβούλιο. Όσο έχει την ανοχή της Βουλής, μπορεί να ενεργεί γρήγορα και αποτελεσματικά.

(δ) Αρχηγός του Κράτους είναι ο Βασιλιάς/Βασίλισσα, αλλά δεν διαθέτει καμία ουσιαστική πολιτική εξουσία.

(ε) η Σουηδική Δημοκρατία πραγματώνεται, τόσο μέσω της αντιπροσωπευτικότητας, όσο και μέσω της τοπικής αυτοδιοίκησης. Οι δήμοι και τα κοινοτικά συμβούλια αποτελούν το μεγαλύτερο μέρος του δημοσίου τομέα.

Οι δημοκρατικές αρχές εφαρμόζονται και στον τομέα της τοπικής αυτοδιοίκησης. Η αυτοδιοίκηση των δήμων και των κοινοτήτων ασκείται μέσω των εκλεγμένων αρχόντων (μονοπρόσωπων και συλλογικών οργάνων). Οι τοπικές αρχές είναι υπεύθυνες για ζητήματα δημοσίου ενδιαφέροντος που έχουν σχέση με την εδαφική περιφέρεια του δήμου ή της κοινότητας και τους κατοίκους και δεν υπάγονται στην αποκλειστική αρμοδιότητα του Κράτους.

Η τοπική αυτοδιοίκηση προϋποθέτει ότι οι δήμοι και κοινότητες θα έχουν δικά τους οικονομικά μέσα.

(στ) κατοχυρώνεται η βασική αρχή, σύμφωνα με την οποία, η δημόσια εξουσία πρέπει να ασκείται σύμφωνα με το νόμο. Η αρχή αυτή εφαρμόζεται, τόσο από τη δικαστική εξουσία και τις διοικητικές αρχές, όσο και από την Κυβέρνηση και το Κοινοβούλιο. Ισχύει τόσο για την κεντρική, όσο και για την περιφερειακή διοίκηση.

Τα δικαστήρια, οι διοικητικές αρχές και οποιοσδήποτε άλλος ενεργεί εντός της δημοσίας διοικήσεως, οφείλει να αντιμετωπίζει όλους τους πολίτες ως ίσους ενώπιον του νόμου, με αμεροληψία και αντικειμενικότητα. Πρέπει να αντιμετωπίζονται με τον ίδιο τρόπο όσοι βρίσκονται υπό όμοιες συνθήκες⁹.

(ζ) η κρατική εξουσία ασκείται με γνώμονα την ισότητα των πολιτών, την ελευθερία και την αξιοπρέπειά τους. Βασικοί στόχοι της εξουσίας αυτής είναι η οικονομική, πολιτιστική και προσωπική ευημερία των πολιτών. Ειδικότερα, οι

⁹ «Like shall with like be met»

Κρατικοί οργανισμοί/διρύματα οφείλουν να εξασφαλίσουν το δικαίωμα στην υγεία, την εργασία, την στέγαση και τη μόρφωση και να προάγουν την κοινωνική πρόνοια και την κοινωνική ασφάλιση, αλλά και την αειφόρο ανάπτυξη, με στόχο την διατήρηση του περιβάλλοντος για τις παρούσες και τις μελλοντικές γενιές.

Οφείλουν, επίσης, να προάγουν τη δυνατότητα κάθε πολίτη για ίση συμμετοχή στην κοινωνία και την καταπολέμηση των διακρίσεων βάσει του φύλου, του χρώματος, της εθνικότητας, της γλώσσας ή της θρησκείας, της αναπηρίας, της σεξουαλικής προτίμησης, της ηλικίας ή οποιοσδήποτε άλλης συνθήκης που μπορεί να επηρεάσει τον ιδιώτη σαν άνθρωπο.

Τέλος, οφείλουν να παρέχουν δυνατότητες στις εθνικές, γλωσσικές και θρησκευτικές μειονότητες να διατηρήσουν και να αναπτύξουν μια δική τους πολιτιστική και κοινωνική ζωή.

3.2 Κεφάλαιο Β' (ατομικά δικαιώματα)

Η ισχύουσα *Πράξη Διακυβέρνησης* στο κεφάλαιο Β' αναγνωρίζει και προστατεύει τα ακόλουθα ατομικά δικαιώματα:

(α) πολιτικά δικαιώματα, με στόχο την εγγύηση της ελεύθερης διαμόρφωσης της κοινής γνώμης σε θέματα πολιτικά, θρησκευτικά και πολιτιστικά.

(β) το δικαίωμα του κάθε ανθρώπου έναντι σε κάθε απάνθρωπη τιμωρία ή άλλη φυσική ή πνευματική παραβίαση.

(γ) η *Πράξη Διακυβέρνησης* είναι επιφυλακτική ως προς τα οικονομικά δικαιώματα των πολιτών. Αυτό μπορεί να εξηγηθεί από τη φύση των Θεμελιωδών Νόμων, των οποίων το περιεχόμενο πρέπει να είναι αποδεκτό από το μεγάλο σύνολο του πληθυσμού.

(δ) οι διοικητικές αρχές και τα Δικαστήρια, οφείλουν να μην εφαρμόζουν διάταξη νόμου, η οποία δεν είναι σύμφωνη, ως προς το περιεχόμενό της ή τον τύπο, με το Θεμελιώδη Νόμο ή άλλο νόμο αυξημένης τυπικής ισχύος.

Πρέπει να τονιστεί, όμως, ότι εάν η ως άνω διάταξη έχει εγκριθεί από το Κοινοβούλιο ή την Κυβέρνηση, ο πιο πάνω κανόνας εφαρμόζεται μόνο σε περιπτώσεις πρόδηλης παρανομίας.

Ορισμένα από τα δικαιώματα που αναγνωρίζονται στο Β' κεφάλαιο της *Πράξης Διακυβέρνησης* είναι απόλυτα, δηλαδή, δεν μπορούν να

περιοριστούν, παρά μόνο με την αναθεώριση του θεμελιώδους νόμου. Άλλα, αντίθετα, μπορούν να περιοριστούν με διάταξη απλού τυπικού νόμου.

Επίσης, περιέχει οδηγίες για το νομοθέτη για τον ενδεχόμενο περιορισμό των πολιτικών ελευθεριών.

Απόλυτα δικαιώματα είναι τα εξής:

(α) απαγόρευση της θανατικής ποινής, του σωματικού κολασμού, των βασανιστηρίων και της χρήσης ιατρικών μεθόδων για την εκμείωση ή την απαγόρευση δηλώσεων (IG 2:4-5)

(β) η ελευθερία της θρησκευτικής λατρείας, δηλαδή η ελευθερία του καθένα να εξασκεί τη θρησκεία του, μόνος ή μαζί με άλλους (IG 2: 1, 6)

(γ) απαγόρευση έκδοσης Σουηδού πολίτη. Κάθε Σουηδός πολίτης εισέρχεται και εξέρχεται ελεύθερα στην/από τη χώρα του. Η *Πράξη Διακυβέρνησης* απαρριθμεί περιοριστικά τους λόγους για τους οποίους μπορεί να αφαιρεθεί η Σουηδική ιθαγένεια (IG 2: 7)

(δ) απαγορεύεται η αναδρομική ισχύς ποινικών νόμων, καθώς και η αναδρομική επιβολή φόρων. Η Βουλή μπορεί να εγκρίνει εξαιρέσεις σε περίοδο πολέμου, κίνδυνο πολέμου ή σοβαρή οικονομική κρίση (IG 2: 10)

(ε) απαγορεύεται ο εξαναγκασμός σε αποκάλυψη γνώμης σχετικά με πολιτικό, θρησκευτικό, πολιτιστικό θέμα (IG 2: 2)

(στ) απαγορεύεται ο εξαναγκασμός σε συμμετοχή σε πολιτικές ενώσεις, θρησκευτική κοινότητα (IG 2: 2)

(ζ) απαγορεύεται ο εξαναγκασμός σε συμμετοχή σε συναντήσεις για το σχηματισμό γνώμης ή σε διαδήλωση ή άλλες εκδηλώσεις γνώμης (IG 2:2)

(η) απαγορεύεται η δημιουργία δημοσίου αρχείου με πληροφορίες που αφορούν συγκεκριμένο πρόσωπο, αποκλειστικά βάσει των πολιτικών του πεποιθήσεων, χωρίς τη συγκατάθεσή του (IG 2:3)

(θ) απαγορεύεται η δημιουργία έκτακτων δικαστηρίων, μετά την τέλεση της αξιόποινης πράξεως ή για εκδίκαση συγκεκριμένης υποθέσεως (IG 2:11)

(ι) απαγορεύεται ο περιορισμός του δικαιώματος δικαστικής προστασίας ενώπιον δικαστηρίου (IG 2:9)

Δικαιώματα, τα οποία μπορούν να περιοριστούν με απλό νόμο είναι τα εξής:

(α) ελευθερία έκφρασης (IG 2:1)

(β) ελευθερία στην ενημέρωση/πληροφόρηση (IG 2:1)

(γ) ελευθερία στη συνάθροιση (IG 2:1)

- (δ) ελευθερία διαδήλωσης (IG 2:1)
- (ε) δικαίωμα του συνεταιρίζεσθαι (IG 2:1)
- (στ) ελευθερία μετακίνησης (IG 2:8)
- (ζ) απαγόρευση σωματικής έρευνας (IG 2:6)
- (η) προστασία οικογενειακού ασύλου και ασύλου κατοικίας (IG 2:6)
- (θ) απόρρητο επιστολών, ταχυδρομείου και τηλεπικοινωνιών (IG 2:6)
- (ι) το δικαίωμα σε δημόσια δίκη (IG 2:11)

Όταν υιοθετήθηκε η ισχύουσα *Πράξη Διακυβέρνησης* (1974) ο *Νόμος για την Ελευθερία του Τύπου* (1949) δεν τροποποιήθηκε στα βασικά της σημεία. Η ελευθερία του τύπου, το δικαίωμα πρόσβασης στα δημόσια έγγραφα και ορισμένες άλλες μορφές της ελευθερίας της έκφρασης ρυθμίζονται εκτός της *Πράξεως Διακυβέρνησης*, κυρίως στο *Νόμο για την Ελευθερία του Τύπου* και στο *Θεμελιώδη Νόμο για την Ελευθερία της Έκφρασης*.

Ο περιορισμός των πιο πάνω δικαιωμάτων, όταν επιτρέπεται, είναι νόμιμος όταν, γίνεται για σκοπό, ο οποίος είναι αποδεκτός από μια δημοκρατική κοινωνία, δεν υπερβαίνει το αναγκαίο μέτρο ενόψει του επιδιωκόμενου σκοπού, δεν φτάνει στο σημείο να αναιρεί την ελευθερία του ατόμου να διαμορφώσει τη γνώμη του, ως ένα από τα θεμέλια της δημοκρατίας και δεν γίνεται αποκλειστικά λόγω πολιτικής, θρησκευτικής, πολιτιστικής ή άλλης πεποίθησης. Επίσης, οι περιορισμοί αυτοί δεν πρέπει να γίνονται βάσει διακρίσεων λόγω φυλής κλπ (ως ανωτέρω).

3.3 Τα ατομικά δικαιώματα και η ΕΣΔΑ

Μετά την προσχώρηση της Σουηδίας σε Διεθνείς Συνθήκες σχετικές με την προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, με κυρίαρχη την Ε.Σ.Δ.Α., έχει εξασθενίσει η σημασία των αντίστοιχων Σ/κών διατάξεων. Από το 1982 η Σουηδία έχει χάσει σημαντικό αριθμό υποθέσεων στο ΕΔΔΑ, εκ των οποίων ο μεγαλύτερος αριθμός αφορούσε παραβίαση του άρθρου 6 παρ.1 της ΕΣΔΑ και αυτό διότι το ΕΔΔΑ ερμήνευσε ευρύτερα την έννοια των «αστικών δικαιωμάτων και υποχρεώσεων» απ' ότι ο Σουηδός νομοθέτης.

Η νομολογία αυτή του ΕΔΔΑ οδήγησε στην υιοθέτηση από τη Βουλή ενός διατάγματος, το οποίο έδωσε τη δυνατότητα ασκήσεως εφέσεως ενώπιον Διοικητικού δικαστηρίου κατά αποφάσεως της Κυβερνήσεως ή διοικητικής

αρχής, σε περιπτώσεις για τις οποίες δεν προβλεπόταν κανένα ένδικο βοήθημα ενώπιον δικαστηρίου.

Η Σουηδία ενσωμάτωσε την ΕΣΔΑ στο σύνολό της στη Σουηδική νομοθεσία το 1994, ως απλό τυπικό νόμο, με ρητή, όμως, αναφορά στην *Πράξη Διακυβέρνησης*, η οποία απαγόρευσε οποιαδήποτε Σουηδική πρωτοβουλία αντίθετη στην ΕΣΔΑ.

4. Κεφάλαιο Γ΄ της Πράξης Διακυβέρνησης: Η Βουλή (*Riksdag*)

4.1. Εκλογή των μελών της

Αποτελείται από ένα Σώμα 349 μελών, τα οποία εκλέγονται ταυτόχρονα με ελεύθερη, μυστική και άμεση ψηφοφορία, κάθε τέσσερα χρόνια.

Οι πολίτες που έχουν συμπληρώσει το 18^ο έτος της ηλικίας τους ψηφίζουν πολιτικά κόμματα, ενώ υπάρχει δυνατότητα να εκφράσουν προτίμηση σε συγκεκριμένο υποψήφιο.

Το εκλογικό σύστημα είναι αναλογικό και από τις 349 έδρες, 310 διανέμονται μεταξύ των 29 εκλογικών περιφερειών βάσει του αριθμού των εκλογέων που έχουν δικαίωμα ψήφου σε κάθε εκλογική περιφέρεια. Οι υπόλοιπες 39 έδρες, μοιράζονται τα κόμματα, με τρόπο ώστε ο συνολικός αριθμός των εδρών να αντιστοιχεί στο σύνολο των ψήφων που συγκέντρωσε κάθε κόμμα σε όλη τη χώρα και στη συνέχεια, κατανέμονται στις εκλογικές περιφέρειες ανάλογα με τις έδρες που έχει καταλάβει το κάθε κόμμα σε κάθε εκλογική περιφέρεια.

Για να μετάσχει ένα κόμμα στην κατανομή των εδρών θα πρέπει να έχει συγκεντρώσει το 4% τουλάχιστον της εθνικής ψήφου (που αντιστοιχεί σε 14 έδρες). Ωστόσο, αν ένα κόμμα συγκεντρώσει το 12% των ψήφων σε μια εκλογική περιφέρεια, μπορεί να μετάσχει στην κατανομή των 29 εδρών.

Η Κυβέρνηση δύναται να προκαλέσει έκτακτες εκλογές, όχι, όμως, κατά τη διάρκεια των 3 πρώτων μηνών της συνόδου της νεοεκλεγείσας Βουλής.

Η νεοεκλεγείσα Βουλή συνέρχεται σε σύνοδο την 15^η ημέρα μετά τις εκλογές, αλλά όχι νωρίτερα από την 4^η ημέρα μετά την ανακοίνωση του εκλογικού αποτελέσματος. Η εκλογική περίοδος λήγει όταν η νέα Βουλή συνέρχεται σε σύνοδο μετά τη νέα εκλογή της.

4.2. Ο Αρχηγός του Κράτους

Αρχηγός του Κράτους είναι ο Βασιλιάς ή η Βασίλισσα. Η διαδοχή στο θρόνο ρυθμίζεται από την *Πράξη Διαδοχής*.

Το όριο ηλικίας του Αρχηγού του Κράτους μειώθηκε το 1994 από το 25^ο έτος στο 18^ο έτος. Όπως προαναφέρθηκε, ο Αρχηγός του Κράτους δε διαθέτει πολιτικές εξουσίες, απλώς εκπροσωπεί το Κράτος και προΐσταται στις τελετές. Για την ενημέρωσή του προβλέπεται ένα ειδικό Συμβούλιο, στο οποίο προΐσταται. Κηρύσσει την έναρξη των εργασιών της Βουλής και προεδρεύει στις συνεδριάσεις του Συμβουλίου για τις Εξωτερικές Υποθέσεις. Σύμφωνα με το Διεθνές Δίκαιο, οι πρέσβεις των ξένων χωρών δίνουν σε αυτόν τα διαπιστευτήριά τους.

4.3 Η Κυβέρνηση

Αποτελείται από τον Πρωθυπουργό και τους Υπουργούς. Στις Κυβερνητικές συνεδριάσεις πρέπει να είναι παρόντες τουλάχιστον 5 Υπουργοί, χωρίς να προβλέπεται ανώτατος επιτρεπτός αριθμός Υπουργών (σήμερα ο ανώτατος αριθμός είναι 22). Για να διορισθεί κάποιος Υπουργός πρέπει να έχει τη Σουηδική ιθαγένεια για τουλάχιστον 10 χρόνια, ενώ η ιδιότητα του Υπουργού είναι ασυμβίβαστη με οποιοδήποτε άλλο επάγγελμα. Τέλος, ο Υπουργός δεν πρέπει να κατέχει θέση ή να επιδιώκει σκοπό που ενδέχεται να κλονίσει την εμπιστοσύνη του πολίτη προς αυτόν.

Ο Πρόεδρος της Βουλής προτείνει τον Πρωθυπουργό στη Βουλή για να εγκρίνει το διορισμό του. Πριν κάνει την πρότασή του αυτή, ο Πρόεδρος της Βουλής οφείλει να συμβουλευτεί τους αντιπροσώπους των κομμάτων. Εάν περισσότεροι από τους μισούς βουλευτές καταψηφίσουν την πρόταση, απορρίπτεται. Στην περίπτωση αυτή, ο Πρόεδρος της Βουλής οφείλει να υποβάλει νέα πρόταση (είτε το ίδιο πρόσωπο εκ νέου, είτε άλλο), εάν, όμως, η πρότασή του καταψηφισθεί 4 φορές από την προβλεπόμενη πλειοψηφία, επαναλαμβάνονται οι εκλογές για την εκλογή Βουλής (ακόμη και έκτακτες εκλογές, εάν δεν μπορούν να γίνουν τακτικές).

Αν η Κυβέρνηση παραιτηθεί μετά από εκλογές, ο Πρόεδρος της νέας Βουλής οφείλει να προτείνει νέο Πρωθυπουργό.

Ο Πρωθυπουργός διορίζει τα υπόλοιπα μέλη της Κυβέρνησης και τους Υπουργούς και μπορεί να αποφασίζει ότι κάποιο θέμα υπάγεται στην

αρμοδιότητα άλλου Υπουργού από τον Υπουργό του καθ' ύλην αρμοδίου Υπουργείου, αλλά και να ορίζει ως αναπληρωτή του κάποιο Υπουργό.

Εάν η Βουλή αποφανθεί ότι ο Πρωθυπουργός ή κάποιος Υπουργός δεν απολαμβάνει πλέον την εμπιστοσύνη της, ο Πρόεδρος της Βουλής οφείλει να τον απαλλάξει από τα καθήκοντά του. Η πρόταση δυσπιστίας πρέπει να ψηφισθεί από περισσότερους από τους μισούς βουλευτές. Εάν, όμως, εντός μιας εβδομάδος από την ψήφιση της πρότασης δυσπιστίας η Κυβέρνηση κηρύξει έκτακτες εκλογές, το αποτέλεσμα ακυρώνεται. Εάν παραιτηθεί ο Πρωθυπουργός, παραιτείται μαζί του και όλη η Κυβέρνηση, συνεχίζει, όμως, να ασκεί τα καθήκοντά της μέχρι να διορισθεί νέα.

Οι Υπουργοί δύνανται να παραιτηθούν και ο Πρωθυπουργός δύναται να τους απαλλάξει από τα καθήκοντά τους.

Έργο της Κυβέρνησης είναι η διακυβέρνηση της χώρας. Οι αποφάσεις της είναι συλλογικές, δεν προβλέπεται, ωστόσο, λεπτομερής περιγραφή του τρόπου λήψης των αποφάσεων, ούτε κανόνες σχετικά με τον τρόπο ψηφοφορίας. Οι συνεδριάσεις της Κυβερνήσεως, παρ'όλαυτά, έχουν χαρακτηριστεί ως τυπικές, αφού συνήθως πραγματοποιούνται στο τελευταίο στάδιο, αφού έχει προηγηθεί μια μακρά διαδικασία εσωτερικών διαβουλεύσεων και προπαρασκευαστικού έργου, κατά το οποίο σχεδόν πάντα επιτυγχάνεται η συναίνεση.

Είναι πολύ χαρακτηριστική η ισχυρή πολιτική θέση του Πρωθυπουργού, ο οποίος ενεργώντας μόνος του, διορίζει τους Υπουργούς, δημιουργεί τα Υπουργεία και κατανέμει τις αρμοδιότητες μεταξύ τους, μπορεί να απαλλάξει κάποιον Υπουργό από τα καθήκοντά του όποτε το θελήσει και εάν παραιτηθεί, παραιτείται μαζί του όλη η Κυβέρνηση.

4.4. Το νομοθετικό έργο

Η Βουλή είναι το μόνο νομοθετικό όργανο. Δύναται να αποφασίσει να ζητήσει από την Κυβέρνηση τη συγκρότηση Επιτροπής έρευνας ή νομοπαρασκευαστικού έργου.

Η Βουλή οφείλει να μην ψηφίσει νόμο που είναι αντίθετος με το Σύνταγμα.

Οι κανόνες δικαίου περιλαμβάνονται σε διαφορετικά νομικά κείμενα. Οι κανόνες δικαίου των Θεμελιωδών Νόμων έχουν αυξημένη τυπική ισχύ και υπερισχύουν των κανόνων των άλλων κειμένων.

Οι Θεμελιώδεις Νόμοι αναθεωρούνται με δύο πανομοιότυπες αποφάσεις και τη μεσολάβηση εκλογών μεταξύ τους. Από το 1980 προβλέπεται η δυνατότητα να προκηρυχθεί δημοψήφισμα για την έγκριση Συνταγματικής αναθεώρησης, εάν τουλάχιστον ένα τρίτο των μελών της Βουλής (δηλαδή 117 μέλη) ψηφίσουν μια τέτοια πρόταση. Εάν η πρόταση καταψηφισθεί με το δημοψήφισμα, η αναθεώρηση εγκαταλείπεται. Στην αντίθετη περίπτωση, η Βουλή έχει τη δυνατότητα, είτε να υιοθετήσει την πρόταση, είτε να την απορρίψει.

Αμέως κατώτεροι σε ισχύ, είναι οι κανόνες του *Νόμου για το Κοινοβούλιο*, του *Νόμου περί θρησκευτικών κοινοτήτων* και του *Νόμου περί της Εκκλησίας της Σουηδίας ως θρησκευτικής κοινότητας*.

Η *Πράξη Διακυβέρνησης* προβλέπει τη δυνατότητα της Βουλής να μεταβιβάσει αρμοδιότητα στην Κυβέρνηση να ρυθμίσει συγκεκριμένο ζήτημα με τη μορφή νομοθετήματος: νομοθετική εξουσιοδότηση.

Αυτή η τεχνική είναι η συνηθέστερη στο δημόσιο δίκαιο.

Η Κυβέρνηση υποχρεούται να εισάγει τα σημαντικότερα νομοσχέδια στο Συμβούλιο για τη Νομοθεσία (Council on Legislation), το οποίο συγκροτείται από μέλη του Αρείου Πάγου και του Ανωτάτου Διοικητικού Δικαστηρίου. Έργο του Συμβουλίου είναι να ελέγξει και να εξασφαλίσει τη συμφωνία του νομοσχεδίου προς την έννομη τάξη και τη συνέπεια μεταξύ των νόμων και την προστασία της αρχής της νομιμότητας κατά την νομοπαράγωγή. Το Συμβούλιο, ωστόσο, είναι συμβουλευτικό και όχι αποφασιστικό όργανο (η Κυβέρνηση και η Βουλή μπορούν να αγνοήσουν τις επισημάνσεις του).

4.5 Η Σουηδία και η Ευρωπαϊκή Ένωση

Η Βουλή αποφάσισε το 1990 ότι η Σουηδία έθετε ως στόχο την είσοδό της στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα. Υπέβαλε την υποψηφιότητά της το 1991 και εισήχθη στις 24 Ιουνίου 1994. Οι εσωτερική νομική προετοιμασία έγινε παράλληλα με τις διαπραγματεύσεις για την είσοδο. Το 1991 η Κυβέρνηση συγκρότησε μια Ερευνητική Επιτροπή για να ερευνήσει ποιες τροποποιήσεις ήταν απαραίτητες στο Σύνταγμα για την προσχώρηση. Οι τροποποιήσεις του Σ/τος για την προσχώρηση της Σουηδίας στην Ε.Κοιν. τέθηκαν στην κρίση του Σουηδικού λαού με την μορφή δημοψηφίσματος, το οποίο έλαβε χώρα στις 13

Νοεμβρίου 1994 και στη συνέχεια, μετά το θετικό αποτέλεσμα του δημοψηφίσματος, η νέα Βουλή προχώρησε στην αναθεώρηση.

Μια σημαντική προϋπόθεση για τη μεταβίβαση της αποφασιστικής αρμοδιότητας στα όργανα της Ε.Ε. και η οποία εισήλθε στο κείμενο της *Πράξης Διακυβέρνησης* ήταν ότι η Ε.Ε. όφειλε να διαθέτει εγγυήσεις για την προστασία ατομικών δικαιωμάτων αντίστοιχων με εκείνα που προστατεύονται από την *Πράξη Διακυβέρνησης* και την ΕΣΔΑ. Η Επιτροπή ακολούθησε εδώ απόφαση του Γερμανικού Συνταγματικού Δικαστηρίου, το οποίο υιοθέτησε παρόμοια θέση.

Το 2002 εισήχθη άλλος ένας ειδικός κανόνας: η Βουλή μπορεί να εγκρίνει συμφωνία συνεργασίας με την Ε.Ε., ακόμη και αν η συμφωνία αυτή δεν έχει λάβει ακόμη την οριστική της μορφή.

Ακολουθώντας το πρότυπο της Δανίας και η Σουηδία συγκρότησε Επιτροπή επί των Ευρωπαϊκών Υποθέσεων, η οποία εξελέγη από τη Βουλή, για μόνιμη συνεργασία με την Κυβέρνηση επί των θεμάτων αυτών.

4.6 Η Δικαιοσύνη και η διοίκηση

Η *Πράξη Διακυβέρνησης* δεν ακολουθεί την κλασσική διάκριση των εξουσιών σε νομοθετική, εκτελεστική και δικαστική, οι οποίες είναι ανεξάρτητες μεταξύ τους, αλλά προβλέπει ότι η εξουσία είναι μία: οι πολίτες, όπως αντιπροσωπεύονται από το Κοινοβούλιο. Οι πολίτες εκλέγουν τη Βουλή, η Βουλή (έμμεσα) εκλέγει την Κυβέρνηση, η Κυβέρνηση κυβερνά τη χώρα με τη βοήθεια των διοικητικών αρχών και τα Δικαστήρια διοικούν τη Δικαιοσύνη, εφαρμόζοντας τους νόμους που ψήφισε η Βουλή.

Η Βουλή δεν διοικεί σε καμία περίπτωση την απονομή δικαιοσύνης και την άσκηση διοικητικών αρμοδιοτήτων, «εκτός αν αυτό απορρέει από τον Θεμελιώδη Νόμο ή τον Νόμο για το Κοινοβούλιο».

Οι Διοικητικές αρχές που εφαρμόζουν το νόμο έχουν Συνταγματική υποχρέωση να αποφασίσουν κατά πόσο τα πολιτικά κόμματα και η Βουλή υπερέβησαν τα Συνταγματικά όρια με τις πράξεις τους. Κάθε διοικητικό όργανο που εφαρμόζει το νόμο οφείλει να προστατέψει τον πολίτη από οποιαδήποτε κρατική παρανομία.

Η *Πράξη Διακυβέρνησης* απαγορεύει την παρέμβαση της Βουλής και Κυβέρνησης στην απονομή της δικαιοσύνης.

Οι δικαστικοί λειτουργοί είναι, κατά κανόνα, ισόβιοι. Προβλέπεται, ωστόσο, απαλλαγή δικαστικού λειτουργού από τα καθήκοντά του λόγω παράβασης καθήκοντος («εάν κατάφωρα ή επανειλημμένα παραμελεί τα καθήκοντά του και κρίνεται προφανώς ακατάλληλος για το λειτούργημά του»), η οποία αντιμετωπίζεται βάσει του εργατικού δικαίου και αρμόδιο για την εκδίκαση των σχετικών υποθέσεων είναι το Εργατικό Δικαστήριο.

Τα Δικαστήρια και οι διοικητικές αρχές κατά την άσκηση των καθηκόντων τους, οφείλουν να εφαρμόζουν την αρχή της ισότητας των πολιτών ενώπιον του νόμου και να είναι αντικειμενικά και αμερόληπτα.

Η *Πράξη Διακυβέρνησης* προβλέπει ότι πρέπει να υπάρχει «τουλάχιστον ένας τακτικός δικαστής» σε κάθε Δικαστήριο.

4.7 Η Εκκλησία και οι υπόλοιπες θρησκευτικές κοινότητες

Μετά την Μεταρρύθμιση, η Σουηδία υιοθέτησε το Λουθηρανισμό ως επίσημη Θρησκεία του Κράτους και η Εκκλησία της Σουηδίας έγινε Κρατική Εκκλησία. Η ελευθερία της λατρείας εισήχθη σταδιακά, αλλά η Κρατική Εκκλησία δεν εγκαταλήφθηκε μέχρι το 2000. Ο χωρισμός Εκκλησίας και Κράτους ήταν μια μακρά διαδικασία αναθεώρησης, η οποία είχε ξεκινήσει από το 1974. Παραμένει σε ισχύ η παραδοσιακή διάταξη, σύμφωνα με την οποία ο Βασιλιάς «πάντοτε θα πρεσβεύει την ευαγγελική πίστη, όπως υιοθετήθηκε στην αναλοίωτη Ομολογία του Augsburg και στην Απόφαση της Συνάντησης της Uppsala το έτος 1593».

Η Εκκλησία της Σουηδίας είναι ισότιμη με τις άλλες θρησκευτικές κοινότητες. Στις θρησκευτικές κοινότητες εφαρμόζονται ειδικές διατάξεις.

5. Νόμος περί της Ελευθερίας του Τύπου και ο Θεμελιώδης Νόμος για την Ελευθερία της Έκφρασης

Το σύννηθες στις υπόλοιπες χώρες σχετικά με την ελευθερία του τύπου ή την ελευθερία της έκφρασης γενικότερα είναι να υπάρχουν διατάξεις στο Σύνταγμα, οι οποίες συγκεντρώνουν κάποιες βασικές αρχές, αντίστοιχες με αυτές που προβλέπει το εισαγωγικό άρθρο του Σουηδικού Νόμου για την ελευθερία του τύπου και του Θεμελιώδους Νόμου για της ελευθερία της έκφρασης. Οι αρχές αυτές αφορούν το δικαίωμα δημιουργίας και διάδοσης γραπτού υλικού και άλλων πληροφοριών, χωρίς λογοκρισία ή παρεμβολή άλλων εμποδίων, καθώς και την αγωγή αξίωση αποζημίωσης από βλάβες που προέρχονται από την προσβολή του δικαιώματος ελευθερίας της έκφρασης.

Ο πρώτος Νόμος για την Ελευθερία του Τύπου στη Σουηδία χρονολογείται το 1766 και έγινε Θεμελιώδης. Ακόμη και αυτός ο πρώτος Νόμος περιείχε πολύ περισσότερο από απλές αρχές σχετικά με το δικαίωμα. Η αρχή της ατομικής ευθύνης έκανε την εμφάνισή της στο Νόμο για την Ελευθερία του Τύπου. Σύμφωνα με την αρχή αυτή, ένα πρόσωπο δηλώνεται ως υπεύθυνος εκδότης και έχει την ευθύνη για οποιαδήποτε αδίκημα. Τα υπόλοιπα πρόσωπα (οι δημοσιογράφοι, οι τεχνικοί και το λοιπό προσωπικό, οι χρηματοδότες και οι δημοσιογραφικές πηγές) δεν ευθύνονται και μπορούν να παραμείνουν ανώνυμοι.

Διαμορφώθηκε δημοσιογραφική δεοντολογία σχετικά με την ανωνυμία του προσωπικού μιας εφημερίδας, που εξελίχθηκε σε δικαίωμα στην ανωνυμία, το οποίο κωδικοποιήθηκε το 1949 στο νέο Νόμο για την Ελευθερία του Τύπου.

Για το ραδιόφωνο, το οποίο εμφανίστηκε στη Σουηδία στα μέσα της δεκαετίας 1920 και αργότερα την τηλεόραση, αρχικά δεν υπήρξε ξεχωριστή ρύθμιση. Εφαρμοζόταν οι διατάξεις του Ποινικού Κώδικα, σε συνδυασμό με γενικές αρχές, σε κάθε εμπλεκόμενο. Δεν υπήρχε ειδικό δικαίωμα στην ανωνυμία, στο ανεύθυνο των πηγών, αλλά ούτε και γενικό δικαίωμα μετάδοσης προγραμμάτων (εξαρτάτο από άδεια). Ουσιαστικά, δηλαδή, η ραδιοφωνία και τηλεόραση λειτουργούσαν με καθεστώς μονοπωλίου.

Το 1966, όμως, ψηφίσθηκαν ειδικοί νόμοι για την τηλεόραση και το ραδιόφωνο, οι οποίοι ήταν απλοί τυπικοί νόμοι. Το *de facto* καθεστώς μονοπωλίου ισορροπίσθηκε μέσω της υποχρέωσης του καναλιού να σέβεται

τις αρχές της αντικειμενικότητας και αμεροληψίας. Αντίστοιχη υποχρέωση δεν προβλεπόταν στο Νόμο για την Ελευθερία του Τύπου.

Το 1978 εμφανίστηκαν για πρώτη φορά ραδιοφωνικοί σταθμοί των πολιτών (κυρίως τοπικοί σταθμοί συνδικαλιστικών οργανώσεων και θρησκευτικών κοινοτήτων), αρχικά ως πείραμα, στη συνέχεια, όμως, σε μονιμότερη βάση. Σε αυτούς τους σταθμούς δεν εφαρμόζονται οι αρχές της αντικειμενικότητας και αμεροληψίας.

Το 1991, μετά από μεγάλη συζήτηση σχετικά με το εάν θα έπρεπε να ρυθμισθούν με Θεμελιώδη Νόμο και τα ζητήματα της ραδιοφωνίας, τηλεόρασης, αλλά και όλων των μέσων αναμετάδοσης με τεχνικά μέσα (κινηματογράφος και κάθε άλλη μηχανική και ηλεκτρονική εγγραφή και μετάδοση εικόνας και ήχου), ψηφίσθηκε ο Θεμελιώδης Νόμος για την Ελευθερία της Έκφρασης.

Σε ότι αφορά τον έγγραφο λόγο, κανένας δημόσιος οργανισμός δεν έχει το δικαίωμα να εμποδίσει ή να απαγορεύσει οποιονδήποτε από την παραγωγή ή τη διάδοση τέτοιου υλικού λόγω του περιεχομένου του.

Οι ιδιοκτήτες ενός τηλεοπτικού δικτύου υποχρεούνται να λάβουν τα απαραίτητα μέτρα ώστε να εξασφαλίσουν το δικαίωμα του θεατή στη διαμόρφωση του προγράμματος. Υπάρχει νομοθετική πρόνοια για την παρέμβαση σε συνεχιζόμενα προγράμματα τα οποία παρουσιάζουν βία, πορνογραφικό υλικό ή διάκριση κατά ομάδας του πληθυσμού.

Συνταγματική προστασία, υπό το φως των δύο Θεμελιωδών Νόμων, σημαίνει ότι οι Δημόσιες Αρχές δεν μπορούν να παρέμβουν σε περιπτώσεις κατάχρησης του δικαιώματος της ελευθερίας στην έκφραση, παρά μόνο στις περιπτώσεις και με τον τρόπο που προβλέπει ο νόμος. Η Βουλή δεν μπορεί να περιορίσει τα δικαιώματα που προστατεύονται από τους Θεμελιώδεις αυτούς Νόμους με απλό νόμο.

Κατάχρηση του δικαιώματος, σύμφωνα με το Θεμελιώδη Νόμο, αποτελούν «εκφράσεις και δηλώσεις που πλήττουν το Κράτος ή την κοινωνία ή τον πολίτη». Οι παραπλανητικές ή δόλιες δηλώσεις σε διαφημίσεις δεν προστατεύονται από τους Θεμελιώδεις Νόμους, αλλά από τις διατάξεις του κοινού ποινικού δικαίου.

Ως προς το θέμα της παιδικής πορνογραφίας, το αδίκημα, πλέον, αντιμετωπίζεται βάσει του Ποινικού Κώδικα (αφαιρέθηκαν οι αντίστοιχες διατάξεις που υπήρχαν στους Θεμελιώδεις Νόμους).

Απαγορεύεται η λογοκρισία και τους δύο Νόμους. Η απαγόρευση αφορά τις δημόσιες αρχές. Η μοναδική εξαίρεση που προβλέπουν οι Νόμοι είναι η δυνατότητα θέσπισης περιορισμών με νόμο για την έγκριση κινηματογραφικών ταινιών και βίντεο, καθώς και άλλων τεχνικών εγγραφών, οι οποίες προορίζονται για δημόσια προβολή. Αυτό, όμως, επιτρέπει τη συνέχιση της λογοκρισίας των ταινιών.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Από τα ανωτέρω καθίσταται προφανές ότι η Σουηδική Συνταγματική έννομη τάξη έχει ομοιότητες, αλλά και κάποιες διαφορές σε σχέση με την Ελληνική.

Η χαρακτηριστικότερη διαφορά της Σουηδικής Συνταγματικής τάξης είναι ότι έχει αντικατασταθεί το ενιαίο Σ/κό κείμενο από τέσσερα αντίστοιχα κείμενα αυξημένης τυπικής ισχύος, που συγκροτούν (και τα 4) το Σύνταγμα της Σουηδίας.

Ο Αρχηγός του Κράτους της Σουηδίας είναι ο Βασιλιάς ή η Βασίλισσα, που, όμως, όπως και στο Ελληνικό Σύνταγμα, δε διαθέτει καμία ουσιαστική πολιτική εξουσία.

Το Σουηδικό Σύνταγμα προβλέπει δημοψήφισμα για Συνταγματική αναθεώρηση και για υιοθέτηση Συνταγματικού μέτρου, αντίθετα με το Ελληνικό Σύνταγμα, σύμφωνα με το οποίο δεν προβλέπεται τέτοια δυνατότητα.

Η Βουλή της Σουηδίας είναι πια μόνο μία, ενώ παλαιότερα εφαρμοζόταν το σύστημα των δύο Βουλών και αποτελείται από 349 μέλη, ενώ η Ελληνική από 300 βουλευτές.

Ο Σουηδός Πρωθυπουργός προτείνεται από τον Πρόεδρο της Βουλής και η Βουλή εγκρίνει το διορισμό του, αλλιώς διενεργούνται νέες εκλογές (εάν δεν εγκριθούν 4 προτάσεις Πρωθυπουργών από τη Βουλή). Το Ελληνικό Συντ., αντίθετα, προβλέπει ότι Πρωθυπουργός διορίζεται από τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας, ο αρχηγός του κόμματος που διαθέτει την απόλυτη πλειοψηφία των εδρών στη Βουλή (άρθρο 37 Συντ.)

Προβλέπεται ειδικό Συμβούλιο με συμβουλευτικές αρμοδιότητες, το οποίο αποφαινεται επί της συμφωνίας των νομοσχεδίων με το Σύνταγμα, το οποίο αποτελείται από μέλη του Α.Π. και του Ανωτάτου Διοικητικού Δικαστηρίου. Παρόμοιο όργανο δεν προβλέπεται από το Ελληνικό Σύνταγμα.

Το νομοθετικό έργο ασκείται μόνο από τη Βουλή (αντίθετα το Ελληνικό Συντ. προβλέπει ως νομοθετικό όργανο τη Βουλή και τον Π.τ.Δ)

Δεν ακολουθείται η κλασσική διάκριση των εξουσιών, αλλά η εξουσία είναι μία: οι πολίτες, όπως αντιπροσωπεύονται από τον Κοινοβούλιο. Αντίθετα, το Ελληνικό Σύνταγμα ρητά στο άρθρο 26 παρ.1 κατοχυρώνει την κλασσική διάκριση των λειτουργιών σε νομοθετική, εκτελεστική και δικαστική.

Τέλος, τα Σουηδικά Δικαστήρια δεν αποτελούνται από τακτικούς δικαστές (πρέπει να υπάρχει τουλάχιστον ένας, άρα κατά κανόνα είναι ειδικά), ενώ στην Ελληνική έννομη τάξη ο κανόνας είναι τα τακτικά Δικαστήρια και η εξαίρεση τα ειδικά, ενώ, προβλέπεται η δυνατότητα απόλυσης Δικαστικού λειτουργού για παράβαση καθήκοντος, αλλά η υπόθεση θεωρείται εργατική διαφορά, εφαρμόζεται το εργατικό δίκαιο και εκδικάζεται από Εργατικό Δικαστήριο. Αντίθετα, το Ελληνικό Σύνταγμα στο άρθρο 88 παρ.4 προβλέπει ότι ένας Δικαστικός λειτουργός μπορεί να παυθεί μόνο ύστερα από δικαστική απόφαση, εξαιτίας ποινικής καταδίκης ή για βαρύ πειθαρχικό παράπτωμα ή ασθένεια ή αναπηρία ή υπηρεσιακή ανεπάρκεια, που βεβαιώνονται όπως νόμος ορίζει και δεν εφαρμόζεται το εργατικό δίκαιο.

Οι σημαντικότερες ομοιότητες εντοπίζονται στον Κοινοβουλευτικό χαρακτήρα του πολιτεύματος, στην κατοχύρωση και προστασία κατά βάση των ίδιων ατομικών ελευθεριών (ομοίως με τη Σουηδία, δε, και στην Ελλάδα η ενσωμάτωση της ΕΣΔΑ στην Ελληνική έννομη τάξη είχε ως αποτέλεσμα την εξασθένηση της σημασίας των αντίστοιχων Σ/κών διατάξεων), την ύπαρξη μίας Βουλής, η οποία εκλέγεται με άμεση, ελεύθερη και μυστική ψηφοφορία κάθε τέσσερα χρόνια, το εκλογικό όριο ηλικίας είναι η συμπλήρωση των 18 ετών, ο Πρωθυπουργός διορίζει την Κυβέρνηση και εάν παραιτηθεί παραιτείται όλη η Κυβέρνηση, η Κυβέρνηση εξαρτάται από την εμπιστοσύνη της Βουλής και προβλέπεται και στα δύο Συντάγματα δυνατότητα διατύπωσης πρότασης δυσπιστίας, προβλέπεται νομοθετική εξουσιοδότηση, οι δικαστικοί λειτουργοί είναι ισόβιοι, ενώ βασική αρχή που αναγνωρίζεται και από τα δύο Συν/τα είναι η αρχή της νομιμότητας.

